

پیوست شماره (۱) دستورالعمل اصلاحی نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ: ۱۴۰۳/۰۳/۰۹
عنوان موضوع	مشکل فعالان اقتصادی در حوزه جایگاه داران سوخت به دلیل عدم تخصیص سوخت سهمیه ای بصورت عادلانه	
مرجع طرح موضوع	انجمن جایگاه داران سوخت خراسان شمالی	
شرح موضوع	<p>اجرای قاچاق سوخت بحث تازه ای نیست اما با به وجود آمدن ناترازی بنزین و پیشی گرفتن میزان مصرف از تولید، بحث قاچاق سوخت نیز به طور جدی تری مطرح شد اما با این وجود هنوز هم اقدامی جدی در این خصوص صورت نگرفته است.</p> <p>عدم النفع ناشی از قاچاق بنزین چنان بالاست که هیچ عقل سلیمی نادیده گرفتن آن را قبول نمی کند. طبق برخی برآوردها، مجموع قاچاق بنزین و گازوئیل از کشور روزانه حدود ۲۰ میلیون لیتر است که سالانه ۵ میلیارد دلار معادل بیش از ۲۰۰ هزار میلیارد تومان خسارت است. در حال حاضر، قیمت داخلی بنزین لیتری ۱۵۰۰ تا ۳۰۰۰ هزار تومان، و گازوئیل لیتری ۳۰۰ تا ۶۰۰ تومان است در حالی که این فرآورده‌ها در کشورهای همسایه بین ۲۰ تا ۴۰ هزار تومان به فروش می‌رسد.</p> <p>این حجم از قاچاق سوخت از نظر ارزش حدود ۵ میلیارد دلار یا بیش از ۲۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است و این مقدار از انحراف و قاچاق سوخت در کشور برآورد می‌شود؛ ۵ میلیارد دلار عدم النفع حاصل از قاچاق سوخت، تقریباً معادل ساخت یک پالایشگاه ۲۰۰ هزار بشکه‌ای است.</p> <p>از سوی دیگر درآمد حاصل از قاچاق بنزین تا اندازه ای بالاست که مردم شهرستان های مرزی، به جای آنکه در مشاغل خود فعالیت کنند، به زنجیره های قاچاق سوخت می پیوندند و به این ترتیب، کارهای سیاه در کشور نهادینه می شوند که خود موضوعی اساسی است که باید به آن رسیدگی شود.</p> <p>در حال حاضر میانگین قیمت داخلی بنزین و گازوئیل لیتری ۲۰۰۰ و ۳۰۰ تومان است در حالی که ارقام صادراتی این فرآورده‌ها بین ۲۰ تا ۴۰ هزار تومان در بازار کشورهای همسایه به فروش می‌رسد.</p> <p>حدود ۵۸ هزار بشکه در روز از عرضه گازوئیل داخلی به مصرف داخلی نمی رسد. به دلیل ارزان بودن سوخت ایران، روزانه نزدیک به ۱۰ میلیون لیتر گازوئیل از جمهوری اسلامی خارج می شود.</p> <p>حجم قاچاق سوخت، آن هم در شرایط ناترازی بنزین در ایران به حدی بالاست که نادیده گرفتن آن مساوی است با به تماشا نشستن هدررفت ثروت ملی ایران. اگرچه در خصوص قاچاق بنزین در دولت های قبل اقدامات مثبت و مؤثری صورت نگرفته است اما دولت سیزدهم در وضعیتی قرار گرفته که ناچار باید به این موضوع رسیدگی کند چرا که با ناترازی شدید سوخت در داخل مواجه است.</p> <p>قطع یا دست کم کاهش قاچاق سوخت، نیازمند عزم راسخ نهادهای متولی است. از سوی دیگر واقعی کردن قیمت انرژی نیز باید در دستور کار قرار بگیرد. همچنین ایجاد شغل و بهبود اقتصاد شهرهای مرزی نیز می تواند میزان علاقه به قاچاق سوخت را کاهش دهد.</p>	
ایرادات و مشکلات مطروحه	<ul style="list-style-type: none"> - عدم توازن توزیع سوخت بنزین به جایگاه داران - تبعیض تعیین مقدار حجم سوخت بنزین استان خراسان شمالی با سایر استانها 	

جمع‌بندی جلسات کارشناسی به تاریخ

خلاصه مذاکرات: روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۰۹ جلسه کمیته تخصصی کارشناسی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در محل سالن جلسات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی بجنورد برگزار گردید.

در ابتدای جلسه جناب آقای کریمی رییس محترم کمیسیون انرژی و عضو محترم هیأت رئیسه اتاق بازرگانی ضمن عرض خوش آمدگویی به مدعوین وارد دستور کار جلسه شدند.

ایشان با بیان اینکه تعارض تخصیص سوخت به جایگاه داران استان خراسان شمالی و استانهای هم جوار وجود دارد افزودند: در استانهای هم جوار سهمیه کارت سوخت ۳۰ لیتر بنزین می باشد در صورتی که در سایر استانهای روزانه ۵۰ لیتر بنزین تعلق می گیرد.

در ادامه آقای سیدی عضو محترم هیأت رئیسه و یکی از جایگاه داران استان افزودند: یکی دیگر از مشکلات حوزه جایگاه داران موضوع کسری جایگاه هاست. زمانی که بار تخلیه می شود چون حجم بالا است مقداری برداشته می شود نهایتاً زمانی که بار در جایگاه تخلیه می شود، مقداری از بار بنزین کسری دارد.

ایشان ادامه دادند: پیشنهاد کردند نماینده محترم شرکت فرآورده های نفتی جهت بررسی وضعیت، نماینده ای به محل اعزام نمایند تا ضمن بررسی موضوع تصمیم گیری مناسبی اتخاذ شود.

همچنین موضوع خودروهای فرسوده که به عنوان بمب های متحرک از آنها یاد میشود را بیان کردند و گفتند وجود این خودروها در محل جایگاه بسیار خطرناک و خسارت زا می باشد.

در ادامه آقای شرفی از دیگر جایگاه داران محترم استان در خصوص تخصیص میزان سهمیه بنزین استان خراسان شمالی نسبت به استان های همجوار اظهار گلایه کردند و بیان داشتند متأسفانه کارت های آزاد فقط تا نصف روز نیاز متقاضیان را پاسخ می دهد و تا پایان روز با مشکل تامین روبرو می شویم.

در ادامه جناب آقا احمدنیا مدیرعامل محترم شرکت فرآورده های نفتی استان بیان داشتند ما در استان خراسان شمالی شرایط مطلوبی در خصوص اقتصاد جایگاه داری نداریم و سرانه نازل و جایگاه ما نسبت به متوسط کشوری بالاتر است.

ایشان افزودند: در حال حاضر متوسط فروش جایگاه ها در کشور ۴۰۰۰۰ لیتر است و در استان ما ۲۵۰۰۰ لیتر است و علی رغم اینکه وزارت اقتصاد دستورالعمل هایی را در خصوص سامانه صدور مجوزها ابلاغ کرده است و مکرراً ما تحت فشار پاسخ مثبت دادن به متقاضیان جدید هستیم.

آقای احمدنیا افزودند: در حال حاضر بعضی از جایگاهها ۱۰٪ متوسط فروش کشوری دارند و اساساً سرمایه گذاری در این زمینه توجیه اقتصادی برای اداره ی جایگاه ها و نیز باعث کساد بازار بقیه جایگاه داران خواهد شد.

ایشان افزودند: در تابستان به دلیل تعطیلات و مصرف بالای متقاضیان، جهت مدیریت سوخت طبعاً باید ایجاد محدودیت کرد. در برخی از استان ها جایگاه ها به دلیل نوع مدیریت و تخصیص میزان سوخت، جایگاه ها در اواسط روز تعطیل می شود ولی در استان ما سقف را بر مبنای روزی ۳۰ لیتر بنزین در بازه زمانی ۴ ساعت قرار دادیم تا برای مصرف کننده مشکلی ایجاد نشود. ایشان افزودند: سهمیه بنزین ما در استان در حالت عادی بین ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار لیتر می باشد ولی در تابستان ۱۰۰۰۰۰ لیتر است و ۳۰۰ هزار لیتر کسری داریم.

ایشان ادامه دادند: راهکار استان برای کاهش مشکل اختلاف لیتر را به جای تعطیلی جایگاهها، کنترل سقف برداشت را قرار دادیم و به این ترتیب با کمترین ایجاد نارضایتی موضوع ناترازی مدیریت شد.

آقای احمد نیا با اشاره به ارزان بودن نرخ بنزین و ازدیاد مصرف بنزین گفتند: در حال حاضر سقف فروش بنزین ۵۰ شده است باید فروش از کارت آزاد جایگاه ۱۰٪ فروش باشد ولی در حال حاضر در استان ما ۳۰٪ است.

ایشان در خصوص کسری جایگاه ها افزودند: از نظر ما این کسری ناشی از ۴ عامل است اولین عامل عوامل فنی است. به عنوان مثال در جایگاه نشتی وجود داشته باشد و یا عامل خارج از کنترل به این معنی که جایگاه مثل اینکه مبدأ تامین هرمزگان باشد با دمای هوای ۵۰ درجه و همین عامل باعث تغییرات حجم می شود.

در ادامه آقای شرفی با طرح این سوال که این موضوع اختصاص کارت آزاد ۲۰ لیتر فقط مختص خراسان شمالی است گفتند: چرا در استان های دیگر بنزین ۴۰ لیتر اختصاص می یابد؟

در ادامه آقای احمد نیا توضیح دادند که در استان ما سرانه (تعداد) جایگاه زیاد است و جایگاه ها خلوت است ولی در مشهد هر دو سکو یک کارت دارند و این موضوع باعث ایجاد صف می شود.

ولی استان ما ۹۹٪ مردم دارای کارت سوخت هستند و دولت می خواهد که مردم از کارت شخصی استفاده کنند و کارت آزاد جایگاه کمتر استفاده شود ما در استفاده از کارت از متوسط کشوری عقب تر هستیم.

در ادامه جناب آقای عسکری نماینده محترم استانداری خراسان شمالی ضمن جمع بندی تصریح کردند: دولت هزینه ای را برای تولید کارت های سوخت متحمل می شود، اما با استفاده از کارت آزاد جایگاه داران، میزان سوختگیری غیر مشخص بوده و اطلاعات شفافی در این باره وجود ندارد؛ بنابراین به این سمت حرکت کردیم که در زمینه آمار سوختگیری به سمت شفافیت حرکت و تصمیم گیری در دولت را نیز تسهیل کنیم.

ایشان افزودند: براساس بند ح تبصره ۱۴ در قالب بودجه ۱۴۰۲ وزارت نفت مکلف شده است به منظور بهبود نظام توزیع بنزین و نفت گاز در کشور و کاهش قاچاق سوخت، از طریق شرکت های تابعه ذی ربط تدبیری اتخاذ کند که ۹۰ درصد خودروهای بنزین سوز و ۹۵ درصد خودروهای نفت گاز سوز، صرفاً از طریق کارت سوخت شخصی سوختگیری کنند.

آقای عسکری افزودند: اگر مراجعات مردمی برای استفاده از کارت آزاد بیشتر شود، ممکن است شارژ کارت آزاد از لحاظ لیتری و یا از لحاظ تعداد دفعات مجاز سوخت گیری تمام شود؛ چراکه هر کارت آزاد در جایگاه های عرضه سوخت، امکان سوخت گیری تا سقف ۷۰۰۰ لیتر در شبانه روز و یا با تعداد دفعات سوخت گیری ۲۵۵ بار را دارد.

ایشان افزودند: بیشترین تعداد کارت های آزاد سوخت در استان تهران و به ویژه شهر تهران در جایگاه های عرضه سوخت وجود دارد که به ازای هر سکو یک کارت آزاد سوخت موجود است. هر کارت آزاد در جایگاه های عرضه سوخت، امکان سوخت گیری تا سقف ۷۰۰۰ لیتر در شبانه روز و یا با تعداد دفعات سوخت گیری ۲۵۵ بار را دارد که اگر یک کارت آزاد سوخت به این سقف در تعداد دفعات و یا در حجم سقف ۷۰۰۰ لیتری برسد، دیگر امکان سوخت گیری با آن کارت تا بعد از ۱۲ شب یعنی شروع شبانه روز بعدی، وجود ندارد؛ از این رو برخی جایگاه ها که کارت آزاد آن ها در مراجعات مکرر مردمی، دیگر امکان سوخت گیری ندارد، ممکن است به مراجعه کننده اعلام کنند کارت آزاد نداریم که این موضوع برای مسافرت های شهری ایراد ایجاد می کند.

کاهش سهمیه کارت سوخت شخصی

با کاهش مصرف بنزین آزاد هر کارت سوخت خودروی شخصی ۱۰۰ لیتر در ماه کاهش یافت. به طور کلی کارت سوخت خودروهای شخصی دارای دو سقف برای مصرف بنزین «سهمیه ای» و «آزاد» است. سقف مصرف بنزین سهمیه ای معادل ۶۰ لیتر در ماه که ثابت باقی مانده است ولی سقف مصرف بنزین آزاد در گذشته معادل ۲۵۰ لیتر در ماه بوده است که این عدد به ۱۵۰ لیتر کاهش یافته است. سهمیه بنزین ۱۵۰۰ تومانی به میزان ۶۰ لیتر در ماه برای خودروهای شخصی باقی مانده است و ۱۵۰ لیتر نیز به صورت سهمیه آزاد از ماه جاری در نظر گرفته می شود. بدین ترتیب هر خودروی شخصی ماهانه ۲۱۰ لیتر بنزین خواهد

پیشنهادات

<p>داشت، یعنی می تواند ۲۱۰۰ کیلومتر در ماه مسافت طی کند. طی کردن مسافت ۲۱۰۰ کیلومتری برای خودروهای شخصی بسیار بیشتر از نیاز هر خودرو هست و در واقع تنها اتفاقی که با این تغییر رخ می دهد کاهش قاچاق بنزین از شهرهای مرزی است.</p> <p>ساماندهی کارت سوخت جایگاهها</p> <p>طبق بند «ح» تبصره ۱۴ قانون بودجه ۱۴۰۲، به منظور بهبود نظام توزیع بنزین و نفت گاز در کشور و کاهش قاچاق سوخت، وزارت نفت از طریق شرکت تابعه ذی ربط مکلف است تدبیری اتخاذ کند که تا پایان شش ماه ابتدایی سال حداقل ۹۰ درصد خودروهای بنزین سوز و ۹۵ درصد خودروهای نفت گازسوز صرفاً از کارت های سوخت مختص خودرو استفاده کنند. طبق این طرح، همه کارت های سوخت جایگاهها جمع آوری نشده است، بلکه به تعداد محدود برای موارد اضطراری همچنان کارت سوخت جایگاه موجود است، اما این ساماندهی، انگیزه قاچاق بنزین از جایگاهها را کاهش می دهد. استفاده از کارت سوخت شخصی برای دریافت بنزین آزاد بیش از چهار برابر شده است و این روند در حال افزایش است و به خصوص در کلانشهرها استفاده مردم از کارت سوخت صعودی است. این اقدام دولت براساس قانون مصوب مجلس است، زیرا سوخت گیری با کارت شخصی توسط شهروندان منجر به تجمع آمار صحیح و بهبود مدیریت توزیع بنزین در کشور خواهد شد.</p>	
	<p>فهرست مستندات و مدارک پستوانه</p>